

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Μεταπτυχιακή διατριβή

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΦΑΥΛΩΝ ΗΡΩΩΝ ΣΤΗ
ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ: ΗΘΙΚΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ
ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Νάταλη Ιατρίδου

Λεμεσός 2026

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΦΑΥΛΩΝ ΗΡΩΩΝ ΣΤΗ
ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ: ΗΘΙΚΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ
ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Νάταλη Ιατρίδου

Λεμεσός 2026

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Όνομα επίθετο φοιτητή, 2026

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της μεταπτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όλους όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της παρούσας διατριβής.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στην επιβλέπουσα καθηγήτριά μου, Έφη Κυπριανίδου, για τη συνεχή στήριξη, την αμέριστη υπομονή και την ουσιαστική καθοδήγησή της καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της διατριβής. Η επιστημονική της κατάρτιση, το γνήσιο ενδιαφέρον της για τους φοιτητές της και η ανθρώπινη προσέγγισή της αποτέλεσαν για μένα πηγή έμπνευσης και καλλιέργησαν ένα ουσιαστικό ενδιαφέρον για την αισθητική και τη φιλοσοφία της τέχνης.

Θα ήθελα επίσης να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς τον αναπληρωτή καθηγητή Αντώνη Δανό για τη σημαντική συμβολή του καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου. Τον ευχαριστώ ιδιαίτερα για τη διαμόρφωση και την ενίσχυση της κριτικής μου σκέψης, καθώς και για τα εφόδια που μου προσέφερε για τη μελέτη, την έρευνα και τη συγγραφή ακαδημαϊκών εργασιών με συνέπεια και επιστημονική ακρίβεια.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους διδάσκοντες του προγράμματος για τις γνώσεις και τα ερεθίσματα που μου παρείχαν, τα οποία υπήρξαν καθοριστικά για την ακαδημαϊκή μου εξέλιξη και την ολοκλήρωση των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή εξετάζει τη σχέση τέχνης και ηθικής στη σύγχρονη μυθοπλασία, με έμφαση στο φαινόμενο των «φαύλων» ή «σκληρών ηρώων», διερευνώντας τον βαθμό στον οποίο η ανηθικότητα σε ένα έργο τέχνης επηρεάζει την αισθητική του αξία. Κεντρικό ζητούμενο αποτελεί η φιλοσοφική συζήτηση γύρω από την ηθική αξιολόγηση της τέχνης και η σχέση της με την αισθητική εμπειρία, τη φαντασιακή εμπλοκή και τη συναισθηματική ταύτιση με ηθικά αμφίσημους χαρακτήρες.

Αρχικά εξετάζονται οι φιλοσοφικές αφετηρίες του προβληματισμού μέσω του David Hume και του ζητήματος της ταύτισης με ηθικά προβληματικούς χαρακτήρες, ενώ εισάγεται η έννοια της «φαντασιακής αντίστασης». Στη συνέχεια παρουσιάζεται η θεωρία της Ann Eaton για τους «σκληρούς ήρωες» και το θεωρητικό πλαίσιο της διαμάχης ηθικισμού και ανηθικισμού στη φιλοσοφία της τέχνης, με αναφορές στις θέσεις των Berys Gaut και Noël Carroll.

Μέσα από μελέτες περιπτώσεων από τη σύγχρονη μυθοπλασία, αναλύεται η κατασκευή ελκυστικών αλλά ηθικά προβληματικών χαρακτήρων και η αντιφατική εμπειρία του κοινού. Τέλος, η εργασία υποστηρίζει ότι οι «σκληροί ήρωες» αναδιαμορφώνουν τη σχέση τέχνης και ηθικής, αναδεικνύοντας την πολυπλοκότητα της ταύτισης με το ηθικά αμφίσημο και, παράλληλα, τη γνωστική αξία που μπορεί να αναδυθεί από αυτή τη σύγκρουση για τον θεατή.

Λέξεις Κλειδιά: Σκληροί ήρωες, Ηθική και τέχνη, Φαντασιακή αντίσταση, Ανηθικισμός, Μυθοπλασία

ABSTRACT

This Master's thesis examines the relationship between art and morality in contemporary fiction, with a particular focus on the phenomenon of the "rough heroes," investigating to what extent immorality in a work of art affects its aesthetic value. The central concern is the philosophical debate surrounding the moral evaluation of art and its relation to aesthetic experience, imaginative engagement, and emotional identification with morally ambiguous characters.

The study first explores the philosophical origins of this problem through the work of David Hume and the issue of identification with morally problematic characters, while introducing the concept of "imaginative resistance." It then presents Ann Eaton's theory of "rough heroes," as well as the broader theoretical framework of the debate between moralism and immoralism in the philosophy of art, with reference to the positions of Berys Gaut and Noël Carroll.

Through case studies from contemporary fiction, the thesis analyzes the construction of appealing yet morally problematic characters and the audience's resulting experience of contradiction. Finally, it argues that "rough heroes" reshape the relationship between art and morality, highlighting the complexity of identification with the morally ambiguous and, simultaneously, the cognitive value that can emerge from this conflict for the viewer.

Key words: Rough heroes, Art and morality, Imaginative resistance, Immoralism, Fiction